

SRCE EKUMENIZMA: MOLITVA

Boris Peterlin

Impresum

Izdavač: PRAGMA

Za izdavača: Nedjeljko Marković

Autor: Boris Peterlin

Stručna redakтура: Stela Fišer

Mjesto i godina izdavanja: Zagreb, 2010. god.

Publikacija dostupna na: <http://www.udruga-pragma.hr>

Publikacija nije na prodaju, već se isključivo besplatno distribuira.

Izdavanje ove publikacije omogućeno je temeljem potpore *Grada Zagreba, Ureda gradonačelnika – Službe za promicanje ljudskih prava, ravnopravnosti spolova, odnosa s nacionalnim manjinama i vjerskim zajednicama i razvoj civilnog društva*. Mišljenja izražena u ovoj publikaciji su mišljenja autora i nužno ne izražavaju stajalište donatora.

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove publikacije ne može se prevoditi, reproducirati ili prenositi u bilo kojem obliku ili bilo kakvim sredstvima, elektroničkim (CD-ROM, internet itd.) ili mehaničkim, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo kakvo čuvanje ili korištenje informacija, bez prethodnog pisanog odobrenja od strane PRAGME (pragma@udruga-pragma.hr).

Za sve informacije o projektima PRAGME, molimo Vas obratite nam se:

PRAGMA, Maksimirska 51, Zagreb

Tel. 01 7789 950, faks: 01 7789 951

www.udruga-pragma.hr

ISBN 978-953-56088-0-6

Predgovor

Udruga Pragma vjeruje u ekumenizam kako je opisan u Ekumenskoj povelji za rast suradnje među crkvama u Europi (*Charta Oecumenica*):

- *Zajedno pozvani na jedinstvo u vjeri*
- *Zajedno naviještati evanđelje*
- *Ići ususret jedni drugima*
- *Zajednički djelovati*
- *Zajednički moliti*
- *Nastaviti dijaloge*
- *Suoblikovati Europu*
- *Pomirivati narode i kulture*
- *Očuvati stvorenje*
- *Produbljavati zajedništvo sa židovstvom*
- *Njegovati odnose s islamom*
- *Susret s drugim religijama i svjetonazorima*

Tri su temeljna elementa ekumenskog pokreta: zajednička molitva, dijalog i zajednički rad na zaštiti ljudskih prava i siromašnih (sprječavanje ugnjevanja, nasilja i netolerancije). Više informacija o ekumenizmu i aktivnostima promicanja ekumenizma u Hrvatskoj kroz različite dokumente čitatelji mogu pronaći na www.karmel.hr. Odabrani tekstovi koji slijede rezultat su mirotvorskog i ekumenskog rada Borisa Peterlina, tajnika Ekumenskog koordinacijskog odbora Crkava u Hrvatskoj (EKOCUH).

Nedjeljko Marković, predsjednik PRAGME

JEDINSTVO I NADA

„A mi se nadasmo (da je on onaj koji ima otkupiti Izraela).“

A mi se nadasmo - rekli su Isusu u jednom od današnjih čitanja dvojica učenika.

Dvojica snuždenih učenika.

Dvojica učenika koji su velike nade polagali u Isusa. Koji su se nadali da su godine i desetljeća čekanja konačno prošla. Učenici čije su nade dolaskom Isusa doživjele uzlet.

Isusa koji je propovijedao promjenu. Koji je uvodio u promjenu. Isusa koji je mijenjao.

I doista nema žilavije, poletnije i životnije snage nego što je nada.

Nada - koja omogućuje da živeći potpuno uronjeni u sadašnjost - nesavršenu, nelijepu, pa čak i neželjenu i nemilosrdnu svakodnevicu – da istodobno gotovo jednako u punini živimo i onu priželjkivanu, buduću, slučajnu i žuđenu.

Takva nada nije bijeg izvan vremena ili srljanje ispred vremena. Ona je proročka vitalnost koja nas pokreće i preobražava, mijenja naše odnose s drugima i osmišljava nam život.

I zato se nadu ne smije izgubiti. Gubiti nadu znači gubiti Boga iz vida. Ili gubiti sebe iz njegova vidokruga.

I mi iz godine u godinu nadu u jedinstvo kršćana koja je utemeljena u Bogu ne želimo izgubiti.

I jer želimo usprkos nesavršenostima, lutanjima, promašajima i našim djelomičnim uvidima sami sebi razbistriti i upotpuniti sliku cijele Kristove Crkve.

I jer želimo moliti da nas Bog sam ohrabri da ne budemo – poput ovih učenika – slijepi pored zdravih očiju.

Da budemo kadri prepoznati našega zajedničkoga Isusa među nama. I to ovdje, sada - ali i sutra i za tjedan dana i uvijek iznova.

Svijet nas treba takve. Ljude pune nade. Svjedoke da postoji bar jedan dobar razlog za nadu da ćemo svi kršćani biti jedno. Jedan razlog. Ali dobar.

Isus Uskrsli. Krist. Gospodin.

Kojega samo valja prepoznati.

Zapravo: dnevno prepoznavati.

POMIRENJE, PRAVEDNOST I MIR

Prilazim ti, Gospodine, siromašan velikim riječima:
Nedostatan pred zahtjevnosti **pomirenja**
Strepeći od sraza s **pravednosti**
Ukipljen poput prosjaka čeznutljivo zagledana u
čudesni izlog **mira**.

I znam: u tomu nisam sam.
Mnogi, neznani jedni od drugih, prosjačimo pred
tvojim vratima
Tražeći od tebe blagotvorni znak razumijevanja i
naklonosti
Za sebe i sebi slične. Svoje i najsvojije.
Pokatkad naoko slučajno nastojeći isprсити se makar
za vlas ispred, ili povrh, drugih i drukčijih.
Mnogi, neznani jedni od drugih, oholimo se pred
tobom
veličajući vlastite doprinose pomirenju, pravednosti i
miru.
Želeći ti se uzalud umiliti ohološću i opravdati
hinjenom bezgrješnošću.
Mnogi, neznani jedni od drugih, u skrovitosti svojih
kljети
Sladimo se tuđim nedostacima, zabludama i
promašajima.

A vrijeme pomirenje se odgađa.
I pravednost uporno izmiče dohvatу.
A mir ostaje nedosanjani san.

Oprosti!

Iz otkupljene budućnosti dopire do nas ovdje tvoje svjetlo.

I sve nam je nekako bliže nekoć sablažnjivo spasonosno siromaštvo duhom,
pa – da – i siromaštvo uopće,
što su nam ih namrli tvoji ludo odvažni neshvaćani svjedoci:

Maleni među nama stasitima
Skromni među nama rječitima
Krvavi među nama ugladenima.

Pomozi nam stoga, Gospodine, da mognemo među sobom vjerodostojno graditi tvoje **pomirenje**

Oslanjajući se na tvoju, a ne svoju, procjenu **pravednosti**

Pripravljajući pred tobom put da svoj **mir** neiskorjenjivo zasadiš među nama.

I da ga, osvjetljeni tvojom blizinom, poželimo slobodno, besplatno i rado dijeliti među sobom.

Gospodine, ti si svjetlo svijeta!

Neka među nama večeras bude više svjetla!

PRIHVATITI SE U RAZLIČITOSTI

Gospodine,
Dao si mi da budem i brat, i sin, i nećak, i otac, i
muž i unuk
I da mnoge drage ljude oko sebe smijem zvati
SVOJIMA
Mnoge čije prijateljstvo, naklonost i blizinu ničim
nisam zaslužio
Mnoge čije me misli, molitve i susretljivost već
godinama vjerno prate kroz život
Drage ljude koji razgrću moju samoću umatajući me
u odjeću svoje ljubavi.
Mnoge koje nisam birao
Neke koje možda nikad sam ne bih birao
Neke koji sami, bojim se, ne bi mene izabrali
A - opet - ljude koje si, Gospodine, sa mnom
nepovratno povezao u jednu obitelj.
Hvala ti!

Hvala ti što si ih postavio uza me da se mogu bolje
upoznati
Da mogu bolje prepoznavati tko sam i kakav sam
Da kroz njihove oči – ozarene a katkad zbog mene i
suzne – otkrivam da sam vrijedan
Da se na njima vježbam nositi se sa svojim
osjećajima, očekivanjima, porazima, ushitima
Da se mogu učiti koliko su mi – tako različiti od
mene – dragocjeni i važni

Da mi pomažu spoznati kako bi dosadno, otužno i jalovo bilo kad bismo svi bili jednaki –

Pa makar i po mojoj želji.

Hvala ti!

Gospodine,

Pred nas koje si povezao nevidljivim ali neraskidivim obiteljskim vezama

Stavio si izazov usklađena života, plodnih odnosa i obuhvatna mira.

S pouzdanjem uputio si nam blagi poziv da u slobodi

preuzmemo odgovornost za sestre i braću, za obitelj po rođenju, i obitelj po stvorenju i ljubavlju odgovorimo na tvoju ponudu bezuvjetne ljubavi.

Odveć zagledani u sebe, u **tvojoj** ljubavi prepoznajemo nadu i možda jedinstvenu šansu:

Prihvatiti se u različitosti, zagrliti u opraštanju, zavoljeti se nerazumno u zajedništvu poziva: „Budite sveti kao što je svet Otac vaš na nebesima.“

Gospodine,

Daj da nam onaj kojega si nam darovao, tvoj Sin, koji nam je pokazao što znači živjeti i umirati za bližnje,

bliske i udaljene, žene i muškarce, sunarodnjake i strance,

prijatelje i neprijatelje, sljedbenike i izdajnike, obitelj i cijeli svijet –

Daj da nam pritom Isus Krist Spasitelj – bude od pomoći, molim te!

MOLITI ZA PRAVDU

Bilo je vremena kad se o miru i pravdi mnogo govorilo – dapače raspravljalo – a uvelike i oko njih sporilo.

A ipak se i molilo.

Poput Martina Luthera Kinga, bili smo nekako uvjereni da „Tama ne može istjerati tamu. Jedino svjetlo to može. Mržnja ne može istjerati mržnju. Jedino ljubav to može.“

Sjećam se kada se oko mnogočega nismo mogli suglasiti, ali smo nekako znali da su naš mir i pravda u Božjoj ruci i da možemo i moramo stati – makar i nesavršeni, kakvi jesmo – pred njega zajedno.

Stati i stajati pred njim pretpostavljajući neko dolazeće vrijeme kad će se mir i pravda očitovati. Zajedno – pretpostavljajući vrijeme kad će naše zajedništvo biti bliskije i iskrenije.

Martin Luther King bi rekao: „Uvijek je pravo vrijeme da se učini ono što je pravo.“ Da bi se to učinilo valja biti spreman postaviti i prava pitanja. I s njima se zajednički suočiti.

Moleći uvijek za pravdu, pozvani smo opaziti i prepoznati drugoga u njegovoj mucu, i onda odgovoriti na njegovu potrebu.

„Sredstva kojima se služimo (pritom) moraju biti čista poput ciljeva (pravde) kojima stremimo“,

upozoravao je svoje sljedbenike King. Ili: „Pazite da tko komu zlo zlom ne uzvрати, nego uvijek promičite dobro jedni prema drugima i prema svima.“

Stalo nam je do jedinstva, do mira, do pravde. Vjernici smo jer vjerujemo onomu koji je pred nama i za nas. Iako ne znamo kako će se pravda uspostaviti, kako će mir zavladatai i kakvo će nas jedinstvo prožeti i obuhvatiti, pouzdajmo se i pođimo putem preobraženja, iz tame u svjetlo, iz neizvjesnog u iskušano.

Mnogo prije velikih promjena koje je Martin Luther King svojom službom – a naposljetku i životom – promaknuo, rekao je: „Vjerovati znači zakoračiti na prvu stepenicu dok još ne vidimo vrh stepeništa.“ Moleći uporno i uvjerenom, iskreno i zajedno za pravdu – i mi činimo tako.

KLJUČ STVORENOG

Sve je počelo davno. Prije mnogo godina. Negdje daleko. Nitko ne zna gdje. Ne zna se točno ni zašto. Ni od koga gledan, ni izazvan, Bog se pokrenuo.

I počeo stvarati. Sve jedno za drugim. Nekim svojim redosljedom. A sve iz istoga uma, iste zamisli, iste želje.

I naraštaji su se – naučio sam - tijekom zamišljenih vremenskih razdoblja smjenjivali. Jedan za drugim prolazili su svoje životne putove, ispunjavali vrijeme i prostor svojim nadama i strahovima, ostvarenjima i promašajima, pitanjima i prijateljstvima. Otpočinjali i zaključivali svoje životne priče.

A onda smo se rodili mi. Vi i ja. Ušli smo u svijet drugih ljudi. Oblaka i livada, zraka i vode, ptica i leptira, cvijeća, stijena, mrava, kućnih ljubimaca i nekih drugih životinja.

Otvorili smo oči i počeli upoznavati čudne oblike, koji se kreću, glasaju se, trepere, mirišu i žubore.

I odmah smo se stali pitati: Što su? Kakvi su? Zašto su? Odakle su? Što su oni meni? Zašto su stavljeni baš na moj životni put?

Stojimo pred tajnom stvaranja. Sami smo sebi zagonetni. Zagledani u druge, nastojimo razumjeti sebe. Nastojimo u stvorenomu odgonetnuti tragove

Stvoritelja i uskladiti se s njim. Jer mora da postoji ključ. Ključ kojim se uspostavlja veza. Ključ kojim otvaramo vrata smisla i radosti. Ključ – lozinka koja ima moć uspostaviti sklad, pravednost, mir – šalom – Božju vladavinu ljubavi. Vjerujem – Isus.

JA U SVIJETU DRUGIH LJUDI

Gospodine, ne znam zašto živim baš u ovakvom svijetu

I ne znam zašto si pred mene stavio zagonetke drugih osoba.

Zašto dopuštaš da me počesto zahvati ravnodušnost prema tvojim stvorenjima,

I zašto ih katkad olako zanemarim i zloupotrijebim.

Zašto mi je teško poistovjetiti se s prijateljem,

I zašto – premda nenamjerno – prezrem dostojanstvo sestre i brata po stvorenju?

Gospodine, volio bih dnevno biti svjesniji da te ne mogu posjedovati,

Držati samo za sebe i one koji su mi slični ili dragi.

Volio bih naučiti više uživati u raznolikosti tvojih stvorova,

Otkrivati te u svemu oko sebe i zahvaljivati ti za izazove različitosti pred koje me stavljaš.

Gospodine, pomози mi da se opustim svjestan da me poznaješ,

Da si me zamislio i zavolio i prije nego što sam ja pokušao sebe voljeti.

Da se ne moram - kao pred ljudima – dokazivati i ispričavati

Jer znam da su moja pitanja, sumnje i posrtaji u tebe sigurni i da ih nećeš prezreti.

Gospodine, daj da – poput tebe – budem brz opravdati i obraniti svakog čovjeka.

Da mi ne bude teško povjerovati da u svakome tvome stvorenju postoji bar ono nešto tvoje,
Nešto dobro, lijepo, željno razumijevanja i prihvaćanja, vrijedno povjerenja i nade.

Pomozi mi, molim te, da svugdje oko sebe očekujem znak i potvrdu tvoje dobrohotne skrbi,
I daj da te zajedno s drugima, po drugima i u drugima
upoznajem kao Stvoritelja-Prijatelja.

NESAVRŠENI GLASNIK MIRA

Gospodine,
Ponekad teško mogu razumjeti da nam je lakše
živjeti zasjenjenih očiju,
Sklanjajući se od od pogleda nepoznatih ljudi,
neuobičajenih slika i nerazumljivih riječi
Tražeći sigurnost poznatog, provjerenog
uobičajenog.

Ponekad teško mogu prihvatiti nesposobnost da
prepoznam tuđu ljepotu, dobrotu, čistoću.
Ponekad kao da mi je lakše biti sam protiv sviju
Sam na svetom zadatku,
Nedodirljiv životnoj toplini priče čovjeka uza me.
I kao da prolazim ulicama nezainteresiran što se
krije iza lica, izgovorene rečenice, značajna pogleda.

Gospodine,
Volio bih da tvoja ljubav ukloni strah
Da tvoja darežljivost umnoži bogatstvo
Da tvoja nesebičnost otopi krutost
I da tvoj mir zavlada svima.

Gospodine,
Daj da mu budem glasnik, glas i uho.

KORAK I ISKORAK: EKUMENIZAM I MOLITVA ZA MIR U DUHU ASSISA

Molitveni skup u Assisu nedvojbeno je bio aktualizacija i konkretizacija načela i vrijednosti koje sve religije i sve vjerske zajednice unutar sebe njeguju i zagovaraju.

- Odras prepoznavanja da je mir opće dobro i da ga jedino zajedno možemo s jedne strane graditi, a s druge primati od Boga.
- Izraz svijesti o odgovornosti da ne možemo u svijetu očekivati mir u kojem bismo uživali jedino mi i oni koji su nam bliski, pripadnici naše skupine i oni koji su nam slični, srodni, dragi ili simpatični a da tim mirom ne budu obuhvaćeni – i u njemu su-dionici - i svi ostali, pa onda i pripadnici drugih vjerskih zajednica.
- Da smo u potrazi za mirom pozvani pozvati se na ono životno najvažnije, najvrjednije i najbitnije što nas kao ljude, stvorenja okrenuta transcendenciji, određuje: vjeru - i u molitvi pozvati upomoć Boga da nam pomogne oživotvoriti ljubav i dobro u svijetu međuljudskih odnosa.

Assisi je bio proročki iskorak za svoje vrijeme – što ga sa zahvalnosti zajednički obilježujemo. Međutim, valja nam danas poći i korak dalje, tražeći kao vjernici pred Bogom volju, snagu i hrabrost da zakoračimo ususret i novim mirotvornim izazovima.

S BOGOM ZA BOLJI SVIJET

S Bogom za bolji svijet!

Lako je na to reći: „Da, vjerujem, zalažem se, zastupam, opredjeljujem se, štitim, prihvaćam, poštujem.

Lako je te riječi možda i potpisati, potvrđujući da su one izraz mojega identiteta.

Reći: „To Bog želi, pa onda i ja želim.“

Teško je, međutim, odmaknuti se od svojih uvjetovanosti, ograničenosti, iskustva pokušaja i promašaja, nesavršenosti, želja i očekivanja.

Teško je odmaknuti ustranu razočaranje iznevjerenim osjećajima, neispunjenim obećanjima, prevarenim pouzdanjem u najbliže prijatelje.

I reći: „Pa što, pa što onda!“ Što onda ako me oni koji svjedoče isto što i ja povrijede, ne podupiru, obijede.

S... za. S Bogom – **za** bolji svijet.

Ako sam **S** Bogom – koji je stvoritelj, uzdržitelj, nadahnitelj i prijatelj svijeta – i ja mogu biti **za** bolji svijet usprkos svemu što bi me od toga zahtjevnog poslanja odvrćalo.

Nema većeg izazova od onoga sadržanog u tim dvjema malim riječima:

s i **za** - biti **s** Bogom i biti **za** bolji svijet!

Bog nam je po Isusu Kristu pokazao

Da smrt može uvesti u život
Da poniženje može biti slavno
Da gubitak može roditi obiljem
Da neznatno i skromno može postati prevažno
Da prazno i isprazno može naći puninu i smisao
Konačno, da nemoguće može postati moguće

S Bogom svijet doista može postati bolji.

A za to se hoće čuda i ljubavi.

BOG IZVOR MIRA

Zašto je Bog baš izvor mira? Zašto Bog? Zašto izvor? Zašto mira?

Izvor izvire, vrije kao vrulja, navire odnekle, neznano točno odakle i kako – iz iskonske dubine. Ne znamo točno ni zašto izvor struji, zašto stremlje uvis, zašto teži izviriti iz krila zemlje i pokazati nam se.

Čini se da nema neke posebne nakane. Ne predviđa punionicu ni marketinšku kampanju; popularnost kao da mu nije na pameti. Kako će ga nazvati i kamo ga svrstati, kao da mu nije važno.

Pa u čemu je onda njegov interes? Je li moguće da ga nema? Je li moguće da je naprosto ovdje za nas, bez interesa i proračuna. Bez strateškog planiranja i provedbenih koraka. Spreman poslužiti nam da utažimo žeđ?

Čini mi se da Bog mir nudi na način izvora. Nepristrana. Nepotkupljiva. Neisključiva. Neiskoristiva samo za internu uporabu. On se nudi u svoj krhkosti i ranjivosti takva poziva. Nudi se iskreno, slobodno, radosno, strpljivo.

Iskoristi me, ali ne zakračunaj vrata drugima! Za tebe sam voljan uliti se u bilo kakvu posudu! Ali ma

kako golema bila tvoja potreba za mirom, uvijek će ostati dovoljno i za tvoga brata, prijatelja, neprijatelja, neznanca s kraja svijeta.

Upitao sam nedavno prijatelja o večeri na koju odlazi s nekolicinom drugih ljudi. Upitao nedužno, naivno, želeći saznati osnovno. I prijatelj je odgovorio mojoj radoznalosti, kazao mi što me zanimalo. Ali ujedno mi – usput, bez ružne primisli, između redaka, možda i da me zaštiti moguće povrede ili razočarenja – dao do znanja da na tu večeru nisam pozvan. Shvatio sam to, ali me ipak malo pogodilo.

U Boga, izvora mira, nema čak ni takva, prijateljskog isključivanja.

Samo trajna bezinteresna ponuda – iz ljubavi.

Iz prijateljstva.

Izvorna prijateljstva.